

ISAKYMAS

3-jos Ukrainos fronto kariuomenės vadui Tarybų Sąjungos

maršalui Tolbuchinui,

Fronto Štabo Viršininkui generolui leit. Ivanovui.

3-jos Ukrainos fronto kariuomenė, pralaužusi priešo gynybą i pietus ir į vakarus nuo Budapešto, per 3 dienas pasistumėjo i pietus 40 km.

3-jos Ukrainos fronto kariuomenė, sėkmingai vėsdama puolimą, šтурmu užėmė Sekešfechervar ir Bičke miestus ir tuo būdu atkarto pasitraukimo kelius vokiečių ir vengrų kariuomenei, kuri randasi į vakarus nuo Budapešto.

Mūšiuose, pralaužiant gynybą ir užimant Sekešfechervar ir Bičke miestus, pasizymėjo armijos generolo Zacharovo, gen. leit. Šlianino, gen. maj. Derevianko, gen. maj. Birmano, gen. maj. Biriukovo, gen. maj. Bobruk, gen. maj. Gnedino, gen. leit. Rubaniuk, gen. maj. Kolčiuk, gen. maj. Grigorovičiaus, gen. maj. Afonino, pulk. Čižovo, pulk. Dričkino, pulk. Bransburgo, pulk. Parfenovo, pulk. Kukso, gen. maj. Gorbačiovo, gen. maj. Bunešino, gen. maj. Cvjetkovo, gen. maj. Martinovo, gen. maj. Kindiuchino, pulk. Baldinovo, pulk. Burik, pulk. Dunajev, gen. maj. Karamišovo, gen. maj. Sarajevo kariuomenė; artilerijos gen. pulk. Nedelino, artilerijos gen. maj. Cikalo, artilerijos gen. maj. Aleksejenko, artilerijos gen. leit. Vozniuko, artilerijos gen. maj. Ratovo, artilerijos gen. maj. Babrovnikovo, pulk. Michailovo, pulk. Trechnovo, pulk. Slepakovo, pulk. Lupakovo, pulk. Borisenko, pulk. Tarasenko, pulk. Romanovo, pulk. Graždankino, pulk. Leonovo, papulk. Korovino, papul. Oleinik, papulk. Čepurino artileristai; tankų kariuomenės gén. leit. Suchačkino, pulk. Rumiancevo, gen.

Nors priešas jau nublokštasis i savo paties žemę, tačiau jis dar stiprus ir reikia įtempti vienas jėgas, kad kuo greičiau jam būtų suduotas paskutinis mirtinis keršto smūgis Berlyne. Juo greičiau ši valanda ateis, juo mažiau karas išplės iš mūsų eilių žmonių, juo mažiau bus aukų ir krauso pralieta. Todėl svarbu, kad kur mes bebūtum, kaime ir mieste, mokykloje ar fabrike,— Tėvynė vieno tik iš mūsų reikalauja: kad juo daugiau naudos atneštum pačiai tėvynėi, kad juo greičiau butų iškovota pergale. Darbininkas prie staklių ar atstatydamas fabriką, kovotojas betarpiskai mušant priešą, valstietis purendamas savo žemės dirvą, studenant ar moksleivis sėdėdamas suole, — visi mes privalome stengtis kuo daugiau naudos tekti Tėvynėi:

Antrasis reikalus, vis ryškiau išskylantis prieš mus, tai kiek galima greitesnis visų vokiškosios okupacijos padarytu žaizdų mūsų kraštui užgydymas. Griuvėsiais paverstas mūsų senasis Vilnius, griuvėsiuose stūksa visa Kauno pramonė, griuvėsiais paversti Raseiniai, Šiauliai.. Mes turime šiuos miestus atstatyti. Tai mūsų šventoji, ne valandai neatidėliojama pareiga. Ir priklausomai nuo to, kaip energingiai, vieningiai iš sutardami mes griebsimės šio darbo, bus iškovota pergale ir taika, pasikels iš karo griuvėsių brangioji Tarybų Lietuva. Šiuo atveju gi komjaunimo pareiga būti tuo varpu žadintoju, kuris suspiest ap link save visą Lietuvos jaunimą ir jam vadovaudamas, vestų jį į tikrą, tarybinį laimės ir gerovės kelią.

(„Komjaunimo Tiesa“ Nr. 5)

TARYBINIS Rokiškis

LKP(B) ROKIŠKIO APKUBO IR APSKRITIES VYKDOMOJO KOMITETO ORGANAS

Nr. 39.

Rokiškis, 1944 m. gruodžio mėn. 27 d.

Kiekvieno jaunuolio šventoji pareiga Tėvynei

Kada 1941 metų liepąs ne pamirštamajā birželio 22 d. klasdingi vokiškieji grobikai su viena sunkiaja savo karo mašina užgulė Lietuvos kūną, kada upeliais i Balticijos jūrą Palangos vaikų stovykloje nusruvo visiškai nekalty vaikų kraujas ir karčios motinų ašaros, kai per vieną dieną į griuvėsius pavirto Marijampolė, Alytus, Zarasai, Tėvynė motina įsakmiae pašaukę visus savo sūnus: į kovą, prie ginklo!

Ir tūkstančiai jos ištikimiausiu sūnų, išgirdę skausmu raudančią tėvynę, sutartinai stojojos ginti nuo vokiškių grobikų, kurie jau nuo senųjų laikų késinosi į Lietuvos žemes, kurių veržimasi savo krūtine stabdė Keštutis ir Vytautas Didysis.

Kiekvienas Lietuvos girių takelis išvaikščiotas narsiuojančiu, kurie, savo gyvybės nesigailėdami, visaip naikino ir skaldė vokiškių okupantų jėgas.

Tūkstančiai brolių, karo audros nublokštū į Tarybų Sąjungos gilumą, su ginklu rankose veržesi per spygliuotas fronto užtvaras, per priešo apkasus ir minų laukus į pagalbą kenčiančiai tėvynei.

Jų patriotinėmis pastangomis, šaunios Raudonosios Armijos pagalba amžinosis vokiečių vergovės grėsmė dabar liko pašalinta, vokiečių grobikų pavojujus sutrupintas visiems laikams. Dabar daugiau nebebausis jokie priešai, joks vokiečių bandymas pasipriehinti. Hitlerinės Vokiečijos pabaiga jau nebe už kalan. Netolimos ateities akiraciouose jau švyti didingi pergalės, taikos kūrybingieji metai.

Vilniaus ir Kauno bokštose jau plevesuoja išvaduotosios Tarybų Lietuvos vėliavos. Tris su viršum metų trype ir naikinę mūsų kraštą, vokiečiai paliko skaudžius savo viešpatavimo pėdsakus. Tai, ką Lietuvą yra sukūrusi dešimtmečiais, parversta į pelenus per kelius metus. Reikia prikelti Lietuvą į nykių karo griuvėsių, reikia sukti laimę kiekvienoje pastoge. O dėl to darbų daugybė, darbų begalės. Todėl svarbu,

Gordejevo, papulk. Rogočiovo, runenko, pulk. Ognovo, papulk. leit. Sviridovo, gen. maj. Govo-papulk. Gajevskio tankistai; aviacijos gen. pulk. Sugec, aviacijos gen. maj. Korakovo, aviacijos gen. leit. Tolstikovo, pulk. Ivanovo, pulk. Smirnovas, aviacijos gen. maj. Tiščenko, pulk. Terechovo lakūnai; inžinerijos kariuomenės gen. pulk. Kotliovo, inžinerijos kariuomenės gen. maj. Ignatovo, pulk. Pavlovo pioneriai; ryšių kariuomenės gen. leit. Koroliovo, pulk. Jegorovo, pulk. Katkovo ryšininkai.

Iškovotai pergalei alžymėti junginius ir dalis, labiausiai pasižymėjusius mūšiuose pralaužiant priešo gynybą ir užimant Sekešfechervar ir Bičke miestus, pristatyti ordinais apdovanoti.

Šiandien, gruodžio mėn. 24 d., 20 val. mūsų Tėvynės sostinė Maskva Tėvynės vardu saliuotuoja šauniajai 3-jos Ukrainos fronto kariuomenei, pralaužusiai priešo gynybą ir užemusiai Sekešfechervar ir Bičke miestus, — dvidešimčia artilerijos salvių iš dviejų šimtų dvidešimt keturių pabūklų.

Už puikius kovos veiksmus reiškiu padėkų Jūsų vadovaujamai kariuomenei, dalyvavusiai mūšiuose, pralaužiant priešo gynybą ir užimant Sekešfechervar ir Bičke miestus.

Amžinai garbė didvyriams, kritusiems kovose dėl mūsų Tėvynės laisvės ir nepriklausomybės!

Mirtis vokiškiesiems grobi-kams!

Vyriausiojo Kariuomenės Vadas

Tarybų Sąjungos Maršalas

J. STALINAS.

Tarybinio Informacijų Biuro

gruodžio mėn. 24 ir 25 d. pranešimai

Gruodžio mėn. 24 d. Vengrijoje, į šiaurę nuo Bjendječ miesto, mūsų kariuomenė užėmė gyvenamias vietoves: Šlakas, Domachaza, Šeiderken, Mača-novak, Chomok-terene, Mača-selo, Kolaičia, Nišaludo ir geležinkelio stotis Chomok-terene.

Gruodžio mėn. 23 d. šiame fronto ruože mūsų kariuomenė paėmė į nelaisvę 1430 vengrų vokiečių karių ir karininkų.

I šiaurė ir į šiaurės vakarus nuo Šachy miesto (Čekoslovakijoje) mūsų kariuomenė užėmė Kevile miestą ir geležinkelio stotį, o taip pat kaudamas užėmė daugiau kaip 40 gyvenamųjų vietovių, jų tarpe stambias gyvenamias vietoves: Mačia, Morave,

Načauši-Žemherovas, Gurša, Šeškai, Lida, Žemličia, Oros, Agota, Demandico, Saždice, Tompa, Prezelani ir geležinkelio stotis Tompa, Slatina.

3-jos Ukrainos fronto kariuomenė, sėkmingai vėsdama puolimą, pralaužė priešo gynybą i pietus ir į vakarus nuo Budapešto ir Blisko miestus. Tuo būdu tapo atkirstas pasitraukimo kelias vokiečių ir vengrų kariuomenei, kuri randasi į vakarus nuo Budapešto.

Kituose fronto baruose — žvalgų veiksmai ir eileje vietų vyko vietinės reikšmės mūšiai.

Perkelta į 4-oą psl.

Rokiškio apskrities komjaunimo veikla agitacijos ir propagandos srityje

Rokiškio apskrities komjaunimas paskutiniu laiku suaktyvino savo darbą agitacijos — propagandos srityje. Čia trumppai ir pažvelgsime atsiektus rezultatus šioje srityje.

Visoje Rokiškio apskritijoje sudaryta 12 politinio lavinimosi ratelių, kurie be įvairių paskaity nagrinėja dar „Komjaunimo išstatus“, o taip pat atsidejė studijuoją VKP(b) istoriją.

Kiekviename valsčiuje veikia po vieną politinio lavinimosi ratelį, o pačiam Rokiškio mieste net du.

Apskritijoje sudaryti 7 saviveiklos būreliai, g. Rokiškio mieste, prie LLKJS Apkomo — dramos teatras, kuriam vadovauja rašytojas — dramaturgas S. P. Grudis. Visi saviveiklos būreliai suruošę per visą laiką apie 200 saviveiklos vaka-
rų su menine dalimi, iš kurių vien Rokiškio mieste 50 vaka-
rų ir 4 koncertus.

Rokiškio gimnazijoje veikia chorai ir muzikos rateliai, kurie duoda saviveiklos vakarus gimnazijos ir pradžios mokyklų mokiniams, o taip pat ir visuomenėi.

Iš Komunalinio Ūkio Skyriaus veiklos

Rokiškio apskr. Komunalinis Ūkio Skyrius atsikūrė š. m. rugiūčio mén. 15 d. Nežiūrint sunkių darbo sąlygų, kurias pakélé, suprantama, kiekviena atsikurianti istaiga, K. Ū Skyrius, palyginti, greitai įžengė į normalias darbo vėžes.

Rokiškio apskr. Kom. Ūkio Skyriui priklauso butų ūkis,

Rokiškio mieste leidžiami 8 sieniniai laikrašteliai, kurių vienas komjaunimo apkome, po vieną milicijoje ir valgyloje, o penki gimnazijoje. Visi šie laikrašteliai išeina kas antrą savaitę. Visame valsčiuje randasi vienuolika sieninių ir foto laikraštelių.

Kiekviename valsčiaus miestelyje yra po vieną vitriną, kuriuoje iškabinami centriniai ir mūsų apskrities laikraštis.

LLKJS Rokiškio Apkomas nuo savo darbo pradžios pravedė apie 160 susirinkimų, kuriuose dalyvavo apie 3000 jau-nuolių.

Prie Rokiškio apkomo buvo sušaukti du agitatorius seminarai, kuriuose plačiai išsaikinta apie propagandos ir agitacijos svarbum Tėvynės karo metu.

Per visą savo gyvavimo laikotarpį komjaunimo apkomas išspausdino apie 300 plakatų: „Visi į mokyklos suolą“.

Nors šioje srityje rezultatai yra pasiekti gana neblogi, tačiau LLKJS Rokiškio Apkomas dar daugiau privalo parodyti iniciatyvos, auklėjant mūsų jaunuomenę tarybinėje dvasioje.

MUMS RASO

Rokiškis

Pavyzdingai tvarkomi sieniniai laikrašteliai gimnazijoje

Ne tik mokytojui ar mokinui yra malonu pažvelgti bei pasiskaiti berniukų ir mergaičių gimnazijos sieninius laikraštukus, patalpintus dailiose vitrinelese, bet taip pat jie kelia nemažą susidomėjimą ir pašaliniam asmenims, vienu ar kitu reikalui užsukantiems į gimnazijos patalpas.

Kaip minėta, sieniniai laikraštukai yra gražiai, pavyzdin-gai ir švariai tvarkomi; be to, jie randasi įstiklintose vitrinelese, kas, žinoma, irgi yra didelis pliusas. Abiejų gimnazijų laikrašteliai iškabinti aiškiose ir erdvesnėse vietose, todėl kiekvienas mokinys ar mokinė be didelio vargo ir spūsties gali juos pasiskaityti.

Berniukų gimnazijos sien. laikraštelių „Moksleivis“ yra pilnas gražių paciuotų garsiojo prancūzų rašytojo Martin'o minčių. Jame randame taip pat nuoširdžią linkėjimą moksleiviams, išvykstantiems į kaimą atostogų ir t. t. Tenka pabrėžti, kad laikrašteliu vertė žymiai padidina gražios iliustracijos.

Mergaičių gimnazijos sien. laikraštelyje „Puslapius beverčiant“ VIII kl. auklėtinė A. Baltrunaite duoda daug gražių minčių ir išvedžiojimų apie mokinę savo ilgokame straipsnelyje „Kokia turi būti mokinė?“ Toliau sekia VI b. kl. mokinės eile-raštis „Nežinau“ ir aštuntokio straipsnelis „Trimestrą baigus“.

Tenka palinketi, kad laikraštukų turinys dar labiau tobulėtų.

Plaukia raudonosios gurguolės

Š. m. gruodžio mén. 19 d. iš Rokiškio valsč. atvyko raud. gurguolė, susidedanti iš 45 vežimų. Atvykusius valstiečius pasveikino LKP(b) Rokiškio Apkomo agitacijos ir propagandos skyriaus vedėjas drg. Pivorūnas.

Visi valstiečiai yra pasiryžę kuo greičiau atsiskaityti su valstybe ir tuo prisdėti prie greitesnės pergelės iškovojimo.

Obeliai

Obelių valsčius, galima sa-kyti, pirmauja prievolius prista-ytyme. Visi valstiečiai deda sa-vo pastangas, kad kuo greičiau išpildytų uždėtas prievoles.

Š. m. gruodžio mén. 20 d. iš Obelių atvyko nemaža raud. gurguolė — viso 40 vežimų. Juos pasitiko ir pasveikino pa-ruošos įgaliotinis drg. Bružas, pareikšdamas, kad kiekvienas mūsų grūdų centneris, atiduotas valstybei — smūgis mūsų amžiniesiems priešams — kryžiuočių palikuoniams.

Juodupė

Veikia tekstilės fabrikas

Per karą apiplėštasis Sodelių tekstilės fabrikas „Nemunas“ jau dirba pilnu tempu. Su neuilistamu kruopštumu paruošta dešimt audimo staklių, o 15 dar galima atremontuoti. Žalia-vu turima.

Darbštume pasižymėjo vyr. šaltkalvis Galvanauskas Br. su savo brigada.

Fabrikui vadovauja direktorius drg. Rašytinis.

„Darbininkas.

Tarybinio jaunimo keliai

Jaunimas — tautos žiedas. I ji liaudis yra sudėjusi daug vilčių, daug ko laukiamai iš jo dabar, o ypač ateityje.

Tarybinė valdžia sudarė palaikiausias sąlygas švietimui, todėl nenuostabu, kodėl tūkstančiai jaunuolių užplūdo naujai įsteigtais gimnazijas ir progimnazijas, trokšdami mokslo ir šviesos. Jaunimas turi tatai žinoti ir įvertinti, savo darbais ir pareigingumu įrodyti, kad yra verti tarybinės mokyklos auklėtinų vardo. Jis turi suprasti, kad jam teikiamos mokslo žinios todėl, kad ateityje iš jo tikimasi sajmoningo ir darbštaus darbuotojo, darbo inteligento, visa siela atsidavusio savajai liaudžiai, iš kurios tarpo patys yra kilęs. Mokyitis, mokyitis, dar kartą mokyus — štai vis-

nintele ir būtina kiekvieno moksleivio pareiga, kad savo tiesioginiu darbu pasiektų laukiamų rezultatų.

Mokytis privalo ne vien tik tie, kurie stojo į mokyklas, bet ir tie, kurių pagrindinės pareigos yra kitos. Jauni darbininkai ir valstiečiai neturi pamiršti, kad mokytis ne tik nevėlu, bet ir būtina kiekvienam kultūringam žmogui. Laikraštis ir knyga — kiekvieno jaunuolio tikrasis draugas, kuris niekuomet jo neapvils — priešingai, plės jo akiratį, pasaulėžiūrą ir bendrą išsilavinimą. Negana to, dažnai yra rengiamos jaunimui paskaitos, kursai, kuriems kiekvienas jaunuolis ar jaunuolė neturi likti abejingi, nes gyvas žodis vi suomet palieka gilesnį išpūdį, geriau išsimenamas.

Jaunimo organizacija — Lenino Komunistinio Jaunimo Sąjunga daro viską, kad jaunimui suteikių kuo puikesnes sąlygas šviestis ir laisvalaikį pajvairintų kultūringomis pramogomis. Komjaunimo iniciatyvą jaunuomenė turėtu tinkamai įvertinti, parodant kuo didžiausią susidomėjimą jų ruošiamiesiems pobūviams ir paskaitėlėms.

Nemažai dali jaunimo dabar siekia karinės prievoles metai. Visi siekiamus metu piliečiai privalo stoti į Raudonosios Armijos eiles. Jaunimas, kuriam tenka garbingo kovojo pareigos, turi su džiaugsmu priimti kviečimą į kurių gretas ir savo drausmingumu bei sąžiningumu kelti lietuvių kario vardo garbę. Yra sakoma: „Tas laisvės nevertas, kas negina jos!“ Tikrai, kas gi iš mūsų šiandien nejaučia neapykantos vokiškiesiems barba-

ramis, kurie savo purvinu batris metus laikė pamynę mus ir mūsų gimtąją žemę. Ar garbingas jaunuolis nejaučia pareigos atkerštyti kruviniesiems hitlerininkams už nekaltai pralietai brolių kraują, už sesių ir motinų ašaras?.. Ne, niekada to nedovanos rudesies grobi-kams! Mums prieš akis garbingos jaunuolės — didvyriés Marijos Melnikaitės pavyzdys, kuri pasirinko garbingą tarybinės jaunuolės kelią, nors už tai žuvo nuo kraugerių okupantų rankos.

Jaunime, tau platūs keliai atidaryti į garbingą ir gražią tarybinės Tėvynės ateitį. Nesvyruodamas ženk tuo keliu, o tavo darbai ir mintys tebūna vertos tarybinio jaunuolio vardo. Atmink, kad Lietuvos liaudis daug ko laukia iš tavęs, ir tu neprivalai apvilti jos pasitikėjimol.

J. Alionis.

MENAS ir KULTŪRA

VL. STUKAS

Žmogaus išsilaisvinimas iš viduramžių dogmu

Kaip viduramžių gyvenime, taip ir literatūroje pirmajame plane randame feodalizmą ir bažnyčią, o kartu ir tuometines jų idėjas. Labai ryškus pavyzdys – Dantės „Dieviškioji Komedia“, kurioje aristokratinės manieros ir religinės idėjos pinaisi į vieną mistišką ir ūkanotą – charakteringą viduramžių literatūrai – poemą. To laikotarpio asketiškas žmogaus gyvenimas, surakintas religinių dogmų, siandie atrodo beveik nebesuprantamas.

Tokie aplinkoje ima šviesėti žara, kuri netrukus virsta į skaidrią naujo gyvenimo aušrą – humanizmą. To paties Dantės kūryboje retkarčiais jausti naujų prošvaisčių, kurios jau visame šviesume suspindi florietiečio Petrarkos lyrikoje.

Humanizmui susiformuoči ir iškili nemaža padėjo tuolaikinių visuomeninio ir politinio gyvenimo pasikeitimai. XIV a. pabaigoje įsigali naujas buržuazijos (miestiečių) luomas, su naujesniais, pažangesniais siekiamais. Jis nebesitenkiniai bānytiniu menu, filosofija ir mokslo lais, bet siekia naujous, humaniškosios kultūros. Nykstant feodalizmui, mokslas darosi prieinamas nebe vien didikų lonomi; ima kilti kultūra ir apsišvietimas, o kartu imamas dometis antikinės Graikių ir Romos raštais ir vaizduojamu menu.

Humanistinės kultūros dvasia stojas prieš atgyvenusių viduramžišką pasauležiūrą, grąžindama žmogui tai, ką ši buvo

iš jo atėmusi – protavimo ir kūrybos laisvę. Socialinėje srityje naujasis sąjūdis skatiniai ieškoti naujų principų ir idėjų, kritikuojant pasenusias gyvenimo formas ir kuria naują pasauležiūrą, kurios centre stovi naujas – laisvas ir pažangus žmogus. Atgyvenusi savo amžių, viduramžių scholastika žlunga, užleisdama naujai – humanistiškesnei ir kūrybiškesnei epochai vietą.

Creta humaniškosios kultūros ir pažangos, žengia meno atgijimas – renesansas. Susidomėjimas ir studijavimas klasikinių graikų ir romėnų meno kūrinių, renesanso menininkus įgalina suformuoti naują kūrybos kelią. Ir štai, ši nuostabiai kūrybinga epocha duoda žmonai visą eilę genijų, kaip Rafaeli, Mykolą Angelą, Leonardo

da Vinči, Ticijaną, Petrarką, Bokačio, Šekspyrą ir visą eilę kūty.

Meno filosofas H. Taine sako: „Renesansas yra ypatinges momentas, tam tikra sija, siejanti vidurinius amžius su esamaja epocha, menką kultūrą su kultūra peraugusia, sija tarp laukinių instinktų ir subrendu sių idėjų pasaule“. „...to laiko žmogus dvejopas; jo svajonės stiprios ir ilgos, kaip barbaro, bet drauge jo protas pasižymimi civilizuoto žmogaus subtiliu smalsumu.“*)

Renesanso dvasia ir žmogų ypač ryškiai atskleidžia to meto literatūrą.

Nauja dvasia ir naujomis formomis i poezią žengia Francesco Petrarka, kurio lyrika sklidina emocijų ir protavimo. Ir poezija ir jos „ikvėpimo prie-

žastis“ kupina humaniškumo. Kartą bažnyčioje (Petrarka buvo dvasiškis) jis pamato moterį, kuri jam padaro visą gyvenimą neišdilstantį išpūdį, išreikštą lyrikuose sonetuose. Apdainuotoji meilė skaidri ir subtili, nesėjanti keršto ar pavydo jausmų, tik kelianti žmogaus mintis.

Jei lyrika atskleidžia tos epochos žmogaus jausmus, tai proza – novelė ir drama – rodo visą aplinką, kurios centre stovi žmogus, laisvas ir individualus. Prozinės renesanso literatūros kūrėjai – Bokačio ir Šekspyras, kiekvienas savo žanre meniškoje formoje atvaizdo tai, kas buvo charakteringa atgimimo epochoje.

Sakoma, kad Šekspyras sukūrė 1000 siely. Ir tikrai, ir iki šiandie nėra jam lygaus, kuris būtų sukūrė tokią individualių tipų galeriją. Jo „Hamletas“, „Makbetas“, „Karalius Lyras“, „Romeo ir Julija“, ir „Otelo“ yra nuostabios dramos, kurių veikėjai, puikiai apipavaldinti dvasine ir išorine savo išvaizda, yra minios žmonės ir kartu atskirios asmenybės.

Humanizmo ir renesanso bangą, iškilusi ir susiformavusi Italijoje, persimetė ir į kitus kraštus: Prancūziją, Angliją, Vokietiją. Ivaariose salygose šis sąjūdis atitinkamai įgavo skirtinę formą ir idėjas, tačiau visur neše žmonijos kultūros pažangą ir laisvino žmogų iš viduramžiškos scholastikos ir dogmų varžty.

*) Hippolyte Taine, MENO FILOSOFIJA, 148-9 p.p.

Alfonsas Keliuolis.

Bandymas

Takas lomon suka
Pro tris berzelius. –
Taško upeliukas
Burbulus žalinus.
Sot medum miegti
Žydinti loma. –
Aš tave per kieta
Parlydžiu namo.
Vos vos dvelkia vejas,
Glosti kaip sapne. –
Tu užsinorėjai
Išbandyt mane!

– Žiurek, mano mielas,
Man i pat akis –
Ašen tavo sielą
Noriu pamatyti.
Noriu aš patirti
Atsakq, ak, gaut!
Ar esi man skirtas
Ar skirta aš tau?
– Aš esu tau skirtas,
Tiktai tu ne man! –
– O kam? – Tai patirsi
Lydint jau kitam!

F. Jankauskas

Senasis Augulis

– Pažiūrėsime, ponuli, kas iš viso to išeis po daugelio metų, – pamislio tąsyk Augulis, nugirdęs buvusio pono žodžius iš kitų žmonių. – Manai, kad tik tu vienas tegali savo vaikus mokyti, o mūsų vaikai, kaip ir mes, eis tarnauti? Pagyvensime – pamatsime.

Vargais negalais išmokė Augulis savo sūnų, kuris, baigęs mokslą, pasilioko savo téviškéje. Jis nebuvvo toks, kaip kiti – jo neviliojo miestas su tuščiais ir įvairiais blizgučiais, o darbo daktarai ir kaime nė kiek nemažiau, kaip mieste.

Praeidavo pasenęs dvaro ponas pro Augilio namus gražiomis

pavasario pavakarėmis; pamatęs jaunąjį daktarą Augulį atliekamu laiku su grėbliu ar dalge lauko se, sustodavo minutėlei, truktelavo pečiai, nusispiaudavo ir, pakraipęs galvą, piktai suniurnėdavo:

– Velniai žino kokie čia per laikai prasidėjo? Daktaras, suprantai, o kelnes atsiraite iš balos šieną grėbia. Dar, ko gero, naktinis su bernais pradės kaimo šunis lodyti. Nesuprantu, nieko nesuprantu!

Dar sykį truktelėjės pečiai, jis pranykdavo pakalnėn vedančiu keliuku, tačiau po vienos kitos dienos ir vėl pasirodydavo Augilio lauke. Nežinia, kas ji

čia traukė – ar žemė, kuri kadaise jam priklausė, ar kas nors kita rūpejė jo pražilusiai plikei.

Praėjo kiek laiko. Metai nėsėsi dienas dešimtimis, šimtais, neliginant pavasario sriautai smulkius dirvonų žvirgždelius, drumsčiančius vandenį. Pasimirė tas, kuriam kadaise Augulis tarnavo, atiduodamas tai, ką gali turėti nepažabota jaunystė. Dabar gi sedi Augulis šalia savo miežių laukelio ant pliko akmens – irgi be laiko pasenęs ir pražilęs, kaip sode auganti nuo neatmenamų laikų obelis, bet lūpos lengvai šypsosi.

– Mano miežių laukelis duos alučio... – ištariajis, pamiršęs, kad patrankų dundėjimas kažkur drebina žemę. Jis stojasi nuo akmens vakaro prieblandoje ir, eidamas takeliu, savo grubiai ran-

ka iš lėto glosto gelstančių miežių akutotus. – Aukite, mano mieželiai, aukite ir brėskite greičiau. Ir aš, senis, paragausiu jūsų putojančio alučio...

Pasirodė mėnulis dangua pakastryje, it gaidžio skiauteris, o jo blanki, sidabrinė šviesa apglėbė miežių laukelį ir jo šeimininką su vienoda šypsena lūpose, glomenėjantį saujoje nuskintą miežio varpą.

Kai vokiečių šarvuociai įsuko į Augilio sodybą ir sustojo miežių laukelyje, Auguliui lyg peiliu kas sirdi pervėrė.

Pamatę jo niūrų žvilgsnį ir surauktus antakius, vokiečiai, supratę reikalą, nusijuokė ir ištare:

– Nieko nepadarysi, seni, karas.

(B. d.)

Iš Komunalinio Ūkio Skyriaus veiklos

Atkelta iš 2-ro psl.
paliki namai, kuriuos tvarko
Butų ūkio įgaliotiniai — namų
valdytojai.

Butų ūkio žinioje yra 421
namas su 40536 m² gyvena
mu plotu, kuriame gyvena 3500,
žmonių. Prisimenant, kad iš gy-
venamo ploto atsimeta istaigos,
pramoninės — prekybinės įmo-
nės ir pan., kas sudaro apie
3249 m² ploto, butų ūkis ap-
tarnauja gana daug žmonių, to-
dėl istaiga turi daug darbo. Gai-
la, kad patys gyventojai, kurie
naudojasi valdiškais butais, sa-
moningai tą darbą pasunkina,
nesirūpindami savo patalpomis,
apleisdami jas. Pasitaiko, kad
gyventojai išsinā langus, virtu-
vės geležis, durų rankenas ar
sugadina elektros įrengimus.
Piliečiai turėtų pagalvoti, kad
jie tokiu savo elgesiu daro
nuostoli valstybei ir nusižengia
pilietynei drausmei. Toks nesą-
žiningas elgesys trukdo istaigos
darbą šiuo karo metu ypač
smarkiai, kada jvairių remonto
reikmenų ne taip lengva gauti.

Rokiškio apskr. Kom. Ūkio

Skyriaus žinioje, kaip įmonės
šaka, veikia pirtis. Visuomenėi,
tur būt, yra nežinoma, kokie
būklėje vokiečių buvo palikta
miesto pirtis. Per trumpą laiką
mažne visi trūkumai buvo pa-
šalinti, kas reikalinga — atre-
montuota, ir pirtis imta eksplo-
atuoti Rokiškio visuomenėi ir
kariams. Nuo š. m. rugės
mėn. pirtis praleido apie 6000
piliečių ir karių.

Kapitalinių ir einamųjų remon-
tu reikalauja veikia kom. ūkis su
remonto ir statybos kontora. Šiuo
metu naujų pastatų statyba nė-
ra numatyta, bet visa eilė kapi-
talinių remontų atremontuota ir
gyvenimui tinkamai paruošta
1100 m² gyv. ploto.

Bendrai, Kom. Ūkio Sky-
rius kaskart savo veiklą inten-
syvina, tačiau iš savo pusės
prašo visuomenės prisilaikyti
instrukcijų, išleistų Komunalinio
Ūkio Komisariato patalpy nau-
dojimosi reikalui ir palengvinti
istaigos darbą, tinkamai sutvar-
kant priklausomus istaigai
mokesčius ir patalpy užlaikymą.

TARYBU LIETUVUOJE

Kova su privalomų pristatymų
nevýkdymu

Šiomis dienomis perduota
Teismui svarstyti buožės Beniu-
šo Jurgio, gyv. Klonių kaimė,
Joniškio valsč. Šiaulių apskr.,
byla dėl privalomųjų pristaty-
myų sabotavimo. Šis buožės val-
dė 101 ha žemės. Nežiūrint į
tai, kad jis turėjo bulvių ir ru-
gių dideles atsargas, priešolių
tačiau neatliko. Be to, jis kurs-
te gyventojus ir agitavo, kad
jie taip pat neatlikinėt prava-
lyomųjų pristatymų. Beniušas iš-
kultus rugių slėpė, va-
rē degtinę ir ja spekuliuavo.
Okupacijos metu jisai buvo ge-
ruose santykiose su vokiečiais

ir bendradarbiavo su jais, sky-
damas tarybinius naujakurius.
Už visa tai buožei Beniušui da-
bar teks atsakyti teisme.

Ukmergės apskr. Deltuvos
valsč. Paužuolių kaimo buožė
Pakštaitis Pranas, turis 34 ha
žemės, iki šio laiko dar nieko
nepristate iš privalomųjų pris-
tatymų.

Už sąmoningą valstybinių
prievoļių nevykdymą respubli-
kinė prokuratūra atidavė buo-
žės Pakštaitio bylą spręsti Kar-
iam Tribunolui.

Už privalomųjų pristatymų
valstybei sabotavimą yra iškeli-
tos bylos dar keliems buožėms

(T)

TARYBU SAJUNGOJE

Taline autobusų susisiekimas

Vokiečių okupacijos metu
Taline buvo nutrauktas autobu-
sų susisiekimas. Šiomis dieno-
mis pirmą kartą po trejų metų
iš Talino į priemiesčius pradėjo
kursuoti mašinos, kurias atre-
montavo autobusų parko dar-
bininkai. (T)

Anglies pramonės jaunimo
brigadų lenktyniaivimas

Visasajunginės Lenino Ko-
munistinės jaunimo Sajungos
Centro Komitetas ir TSRS ang-
lies pramonės liaudies komisaria-
tatas nutarė organizuoti visa-
sajunginį socialistinį šachty ir
kitų anglies liaudies komisaria-
to įmonių jaunimo brigadų lenk-
tyniavimą.

Lenktyniavimo nugalėtojas
bus laikomas tos brigados, ku-
rios pasieks geriausią gamybos
rodiklių per ketvirtį, kiekvieno
brigados nario méneseinių užda-
vininių išpildymo ir pervařišjimo,
medžiagų, instrumentų, elektros
energijos ekonomijos, apmokys
naujus darbininkus, padidins sa-
vo kvalifikacijas ir t. t.

Jaunimo brigadoms, iškovoju-
sioms pirmenybę, bus įteiktos
pereinamiosios Raudonosios vė-
liavos ir VLKJSCK bei anglies
pramonės liaudies komisariato
garbės raštai ir išduotos pinigi-
nės premijos.

Lenktyniavimo išdavos bus
suvedamos vieną kartą per ket-
virtį. (T)

Tarybinio Informacijų Biuro

gruodžio mėn. 24 ir 25 d. pranešimai

Atkelta iš 1 mo psl.

Gruodžio mėn. 28 d. mūsų
kariuomenė sunaikino 177 tan-
kus. Oro kautynėse ir zenitinės
artilerijos ugnimi numušta 54
priešo lektuvai.

Gruodžio mėn. 25 d. Čekos-
lovakijos teritorijoje, iš siaurės
vakarų ir iš vakarų nuo Šacky
miesto, mūsų kariuomenė kau-
damasi užėmė gyvenamiasias
vietoves: Merove, Bohovce, Šudove,
Pečenec, Holnij, Prandorf, Balovec, Šečice.

Vengrijoje, iš pietų vakarų
ir iš vakarų nuo Budapešto,
mūsų kariuomenė, sekmingai
plėsdama puolimą, užėmė virš
40 gyvenamųjų vietovių, jų tar-
pe: Erd, Hadfeter, Blosd, Sereb-ball, Bu-
dakesi, Pat, Čene, Pilisszala, Leányvar, Čelnoch,
Bag, Uni, Somor, Žambek, Man, Čabdi, Ža-
mol, Mocha ir geležinkelio stotis:
Erd, Tinnie, Leányvar, Mocha.

Tokiu būdu mūsų kariuomenė
perkarto visus geležinkelio
kelius, vedančius iš Budapešto
iš vakarų.

Apytikriais duomenimis, per
puolamiasias kautynes nuo gruo-
džio mėn. 21 d. iki 24 d. 3 jo

Ukrainos fronto kariuomenė i-
vakarus ir pietų vakarų nuo
Budapešto padarė priešui to-
kius nuostolius gyvaja jėga ir
technika: Sunaikino 106 lektu-
vus, 29 patrankas, 724 minos-
vaidžių; kautynių lauke priešas
paliko 12.000 lavonų.

Per tą patį laiką mūsų ka-
riuomenė paėmė tokių grobių: lekt-
uvų — 154, iš kurių žymi da-
lis reikalauja remonto: tankų —
21, ivairaus kalibro pabūklų —
101, minosvaidžių — 127, kulkosvaidžių — 168. Paimta į
nelaisvę 5.468 vokiečių ir veng-
ry kariškiai.

Kituose fronto ruožuose —
žvalgų veiksmai ir vietinio po-
būdžio kautynės.

Gruodžio mėn. 24 d. visuo-
se frontuose mūsų kariuomenė
pamūsė ir sunaikino 110 priešo
tankų, iš jų 61 iš pietų vakarų
nuo Budapešto. Oro kautynėse
ir zenitinės artilerijos ugnimi
numušta 37 priešo lektuvai.

Tarybinis Informacijų
Biuras.

UŽSIENIO ŽINIOS

Kariniai veiksmai vakarų Europoje

Londonas, gruodžio mėn. 25 d.
(Tass).

Monšan ir Stavlo rajone tebesi-
tisiai smarki artilerijos ugnis. Siu-
ose rajonuose priešas į priekį
nepasistūmėjo. I siaurę ir i siau-
rės vakarų nuo Stavlo vokiečiai
eileje vietų išmetė nedide-
les parašiutininkų grupes.

Prie Oftono ir Marlo priešas
smarkiai atakuoja, tačiau visos
atakos sekmingai atmušamos.
Tarp Marlo ir Roſterio priešakiniai
priešo daliniai pasistūmėjo į va-
karus.

I pietvakarius nuo Bostoni
priešas smarkiai puola. Vokiečių
tankai randasi 7 milių at-

stume nuo miesto. Sajungininkų
daliniai pastamėjo Bigonvilio
kryptimi ir randasi prie Herolando

I vakarų ir siaurės vakarų
nuo Dikloho sajungininkai užėmė
Geldoršlio miestą. Prie Tadoro
vokiečiai pradėjo smarkų puolimą.
Sajungininkų daliniai pasistūmė-
jo keletą milių į vakarų nuo
Dikloho.

Priešo žvalgų daliniai, per-
jusieji Reiną į siaurės rytus nuo
Štrasburgo, buvo nublokšti atgal.

I siaurę nuo Kolmaro, priešui
smarkiai spaudžiant, priešakiniai
sajungininkų daliniai nežy-
miai pasitraukė link Sigelhelmo.

Padėtis Graikijoje

Londonas, gruodžio mėn. 25 d.
(Tass).

Londono radio koresponden-
tas praneša iš Aténų, kad ne-
ramumai tebesiėta. Anglų ka-
riuomenės daliniai išvalė nuo
Elaso partizanų dalį Atenų ir
Pirejos uosto. Šiaurinėj ir Va-
karinėj Graikijos dalyk Edes dal-
iniai (karinė organizacija), re-
mianti dabartinę Graikijos vy-
riausybę, tebesitraukia iš rajono,
kuriamo buvo juju štabas.
Ir ten juos išstūmė Elaso dali-

nai (tautinio išsivadavimo fron-
to karinė organizacija).

Rokiškio centrinė Valstybės Darbo Taup-
moji Kasa nuo 1946 m. I. 1. atlieka šias ope-
racijas:

1. Indėlių priėmimai ir išdavimai,
2. Išmokėjimai pagal orderų knygutes,
3. Akreditivų išmokėjimai ir
4. Išlošų obligacijų išmokėjimai.

Taupomosios kaso vedėjas.

Tarybinis Rokiškis

Išeina trečadieniais ir šeštadieniais.

Redakcijos adresas: Rokiškis, Šeduvos

gt. v. telef. 18.

Redaguoja J. Vasiliauskas